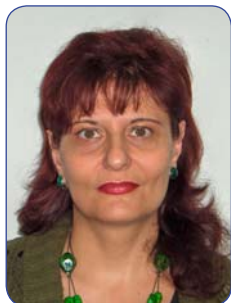

RĂSPUNDEREA DISCIPLINARĂ A MAGISTRAȚILOR. ELEMENTE DE DREPT COMPARAT

dr. Tamara MANEA,
procuror, formator CSM
(București)

Sumar

Regimul răspunderii disciplinare a magistraților reprezintă, fără îndoială, un domeniu în care asistăm la o evoluție notabilă și rapidă în toate sistemele de drept.

În legislațiile țărilor membre ale Uniunii Europene, au intervenit, în ultimul timp, modificări de ordin legislativ, menite pe de o parte, să crească încrederea cetățenilor în actul de justiție, iar pe de altă parte, să asigure transparența procedurilor desfășurate în această materie.

În cele ce urmează vom proceda la o prezentare a modului în care este reglementată răspunderea disciplinară a magistraților în câteva legislații ale statelor membre ale Uniunii Europene.

Cuvinte-cheie: *răspundere disciplinară, magistrați, sisteme de drept, state membre ale Uniunii Europene.*

Summary

The disciplinary liability of the magistrates. Elements of the comparative law

The disciplinary liability regime of the magistrates represents, undoubtedly, an field in which we assist to a notable and rapid evolution in all legal systems. Lately in the legislation of EU member-states intervened legislative modifications designed, on the one hand to increase the citizen's trust in the judicial act, and on the another hand to ensure the transparency of proceedings conducted in this matter. Below we will present the manner in which is reglemented the disciplinary liability of magistrates in some legislation of EU states.

Key-words: *disciplinary liability, magistrates, legal systems, EU member-states.*

1. Reglementarea răspunderii disciplinare a magistraților în legislația României

În articolul 134 alin. (2) din Constituția României¹ se prevede că în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor, Consiliul Superior al Magistraturii îndeplinește, prin secțiile sale, rolul de instanță de judecată. Hotărârile sale pot fi atacate cu recurs la Înalta Curte de Casație și Justiție.

Procedura în această materie este stabilită de legea organică, respectiv Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, modificată.²

Răspunderea disciplinară a judecătorilor și procurorilor este prevăzută de dispozițiile înscrise în capitolul II din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, modificată³.

Procedura de desfășurare a cercetării disciplinare este reglementată de dispozițiile capitolului IV, secțiunea a 4-a din Legea nr. 317/2004 privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii, modificată prin Legea nr. 24/2012.

Potrivit dispozițiilor menționate, judecătorilor și procurorilor le este atrasă răspunderea disciplinară în condițiile în care încalcă îndatoririle de serviciu, precum și pentru comiterea unor fapte care afectează prestigiul justiției.

Legea nr. 303/2004 prevede în mod limitativ faptele care constituie abateri disciplinare. Abaterile disciplinare sunt în legătură cu:

Fapte care aduc atingere independenței și imparțialității: art. 99 lit. b „încălcarea prevederilor legale referitoare la incompatibilități și interdicții privind judecătoria și procurorii”, **art. 99 lit. d** „desfășurarea de activități publice cu caracter politic sau manifestarea convingerilor politice în exercitarea atribuțiilor de serviciu”, **art. 99 lit. i** „nerespectarea îndatoririi de a se abține atunci când

¹ Constituția României publicată în Monitorul Oficial nr. 767 din 31 octombrie 2003, partea I.

² Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii cu modificările și completările ulterioare publicată în Monitorul Oficial nr. 515 din 14 august 2013, partea I.

³ Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, cu modificările și completările ulterioare, publicată în Monitorul Oficial nr. 515 din 14 august 2013, partea I.

judecătorul sau procurorul știe că există una din cauzele prevăzute de lege pentru abținerea sa, precum și formularea de cereri repetate și nejustificate de abținere în aceeași cauză, care are ca efect tergiversarea judecării”, **art. 99 lit. l** „imixtiunea în activitatea altui judecător sau procuror”;

Fapte care aduc atingere onoarei, demnității funcției și prestigiului justiției: art. 99 lit. a „manifestările care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției, săvârșite în exercitarea sau în afara exercitării atribuțiilor de serviciu”, **art. 99 lit. c** „atitudinile nedemne în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu față de colegi, celălalt personal al instanței sau al parchetului în care funcționează, inspecții judiciari, avocați, experți, martori, justițiabili ori reprezentanții altor instituții”, **art. 99 lit. n** „folosirea funcției deținute pentru a obține un tratament favorabil din partea autorităților sau intervențiile pentru soluționarea unor cereri, pretinderea ori acceptarea rezolvării intereselor personale sau ale membrilor familiei ori ale altor persoane, altfel decât în limita cadrului legal reglementat pentru toți cetățenii”, **99 lit. s** „utilizarea unor expresii inadecvate în cuprinsul hotărârilor judecătorești sau al actelor judiciare ale procurorului ori motivarea în mod vădit contrară raționamentului juridic, de natură să afecteze prestigiul justiției sau demnitatea funcției de magistrat”, **art. 99 lit. q** „participarea directă sau prin persoane interpușe la jocurile de tip piramidal, jocuri de noroc sau sisteme de investiții pentru care nu este asigurată transparența fondurilor;

Exercitarea îndatoririlor de serviciu: art. 99 lit. e „refuzul nejustificat de a primi la dosar cererile, concluziile, memoriile sau actele depuse de părțile din proces”, **art. 99 lit. f** „refuzul nejustificat de a îndeplini o îndatorire de serviciu”, **art. 99 lit. g** „nerespectarea de către procuror a dispozițiilor procurorului ierarhic superior, date în scris și în conformitate cu legea”, **art. 99 lit. m** „nerespectarea în mod nejustificat a dispozițiilor ori deciziilor cu caracter administrativ dispuse în conformitate cu legea de conducătorul instanței sau al parchetului ori a altor obligații cu caracter administrativ prevăzute de lege sau regulamente”, **art. 99 lit. h** „nerespectarea în mod repetat și din motive imputabile a dispozițiilor legale privitoare la soluționarea cu celeritate a cauzelor ori întârzierea repetată în efectuarea lucrărilor, din motive imputabile”, **art. 99 lit. j** „nerespectarea secretului deliberării sau a

confidențialității lucrărilor care au acest caracter, precum și a altor informații de aceeași natură de care a luat cunoștință în exercitarea funcției, cu excepția celor de interes public, în condițiile legii”, **art. 99 lit. k** „absențe nemotivate de la serviciu, în mod repetat sau care afectează în mod direct activitatea instanței ori a parchetului”, **art. 99 lit. o** „nerespectarea în mod grav sau repetat a dispozițiilor privind distribuirea aleatorie a cauzelor”, **art. 99 lit. p** „obstrucționarea activității de inspecție a inspecțiilor judiciare, prin orice mijloace”, **art. 99 lit. r** „lipsa totală a motivării hotărârilor judecătorești sau a actelor judiciare ale procurorului, în condițiile legii”, **art. 99 lit. ș** „nerespectarea deciziilor Curții Constituționale ori a deciziilor pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în soluționarea recursurilor în interesul legii”, **art. 99 lit. t** „exercitarea funcției cu rea-credință sau gravă neglijență”.

Sanctiunile disciplinare prevăzute de legislația română care se pot aplica judecătorilor și procurorilor, proporțional cu gravitatea abaterilor, sunt: avertismentul, diminuarea indemnizației de încadrare lunare brute cu până la 20% pe o perioadă de până la 6 luni, mutarea disciplinară pentru o perioadă de până la un an la o altă instanță sau la un alt parchet, situate în circumscripția altei curți de apel ori în circumscripția altui parchet de pe lângă o curte de apel, suspendarea din funcție pe o perioadă de până la 6 luni, excluderea din magistratură.

2. Reglementarea răspunderii disciplinare a magistraților în legislația Spaniei

Abaterile disciplinare sunt limitativ prevăzute de lege⁴. Ele se împart în:

a. abateri foarte grave, care sunt în număr de 16. Dintre acestea, exemplificăm: afilierea la partide politice sau sindicate, intervențiile, sub forma ordinelor sau presiunilor, de orice natură, în exercitarea activității altui judecător sau magistrat, nerespectarea obligației de abținere, atunci când magistratul cunoaște că intervine unul din cazurile prevăzute de lege, abandonarea serviciului sau absențele nejustificate și repetate, abuzul de funcție din partea judecătorului care încearcă să obțină avantaje nejustificate de la autorități, funcționari sau colegi, lipsa de diligență nescuzabilă în îndeplinirea îndă-

⁴ Wladimirio de Nunzio și Giuseppe Salme – Rețeaua Europeană a Consiliilor Judiciare (ENCJ) - raportul Grupului de lucru „Deontologie”, Roma, 03 februarie 2006.

toririlor de serviciu, lipsa absolută și manifestă de motivare a hotărârilor judecătorești;

b. abateri grave, care sunt în număr de 18. Dintre acestea exemplificăm: lipsa de respect față de superiorii ierarhici, corectarea aplicării sau interpretării normelor legale de către magistratul superior ierarhic, ceea ce impiedică asupra independenței magistraților, excesul sau abuzul de autoritate, lipsa gravă de respect față de justițiabili sau alte instituții, utilizarea în cadrul hotărârilor judecătorești a unor expresii nenecesare, extravagante sau care pot fi jignitoare sau lipsite de respect, din punct de vedere al raționamentului juridic, obstrucționarea activităților de inspecție;

c. abateri ușoare, care sunt în număr de 5. Dintre acestea exemplificăm: lipsa de respect față de superiorii ierarhici, atunci când nu sunt îndeplinite condițiile pentru ca aceasta să fie calificată ca o faptă gravă; lipsa de atenție sau desconsiderarea colegilor de muncă, personalului auxiliar, justițiabililor sau altor instituții.

Sancțiunile care pot fi aplicate magistraților pentru abaterile disciplinare săvârșite în exercitarea atribuțiilor sunt: avertismentul, amendă de până la 6.000 Euro, mutarea la o altă instanță, situată la cel puțin 100 de kilometri (aceasta presupune că cel sancționat nu se mai poate înscrie pentru a ocupa un alt post la instanța de la care a fost mutat pentru o perioadă de trei ani și-i necesar ca, în conținutul hotărârii, să se delimiteze exact întinderea acestei sancțiuni), suspendarea, până la trei ani, și excluderea din magistratură se aplică în cazurile extrem de grave, în care fapta și caracterul ei intenționat sunt evidente, iar rezultatul produs afectează de o manieră considerabilă funcționarea sistemului judiciar.

Abaterile disciplinare ușoare pot fi sancționate cu avertismentul sau cu o amendă de până la 300 de Euro, sau pot fi aplicate amândouă sancțiunile - abaterile grave cu amendă de la 301 la 6.000 de Euro, iar restul sancțiunilor sunt aplicate în cazul abaterilor disciplinare foarte grave.

Organele competente să aplice sancțiunile disciplinare

Organul central este Consiliul General al Puterii Judiciare, a cărui competență în materie este stabilită de dispozițiile Constituției. De altfel, exercițiul puterii disciplinare este unul dintre cele mai importante atribuții ale acestuia și una dintre formele de asigurare a independenței sistemului judiciar. În

cadrul Consiliului, organul care are competența de a impune sancțiunile cele mai grave este Plenul.

Comisia de Disciplină a Consiliului General al Puterii Judiciare este un alt organ competent, precum și colegiile de conducere ale tribunalelor superioare și ale instanțelor supreme care există în fiecare comunitate autonomă ce formează statul spaniol.

În funcție de sancțiunile aplicate, competența revine, după cum urmează:

- avertismentul – președintele Tribunalului Suprem și tribunalelor superioare;
- amendă – colegiul de conducere al Tribunalului Suprem și tribunalelor superioare, pentru judecătoria și procurorii din circumscripțiile acestora;
- pentru sancțiunile aplicate în cazul abaterilor disciplinare grave – Comisia de Disciplină a Consiliului General al Puterii Judiciare;
- pentru sancțiunile aplicate în cazul abaterilor disciplinare foarte grave – Plenul Consiliului General al Puterii Judiciare, la propunerea Comisei de Disciplină.

3. Reglementarea răspunderii disciplinare a magistraților în legislația Italiei

Conform prevederilor art. 105 din Constituție, în sistemul italian, în sarcina Consiliului Superior al Magistraturii cad, printre altele, și măsurile de ordin disciplinar împotriva magistraților. Acest domeniu a fost reglementat până în anul 2006, prin Decretul regal cu putere de lege din 31 mai 1946 nr. 511 („Garanții ale magistraturii”), completat de legea din 24 martie 1958, nr. 195 („Norme privind constituirea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii”).⁵

La începutul anului 2006 a fost aprobat Decretul legislativ din 23 februarie 2006, nr. 109, cu privire la „Reglementarea abaterilor disciplinare ale magistraților, a sancțiunilor corespunzătoare și a procedurilor pentru aplicarea acestora, precum și modificarea reglementărilor privind incompatibilitatea, eliberarea din funcție și transferul din oficiu al magistraților, în baza articolului 1, paragraful 1, litera f) din legea din 25 iulie 2005, nr. 150”, intrată în vigoare în iunie 2006.⁶

Normele cu privire la acest domeniu au fost modificate din nou, prin legea nr. 269 din 24 octom-

⁵ Lucrarea „Il sistema giudiziario italiano”, elaborată de Consiglio Superiore della Magistratura pagina 324.

⁶ Op. cit, pagina 444.

brie 2006, intitulată „*Suspendarea eficacității și modificări ale dispozițiilor cu privire la sistemul juridic*”.

În domeniul abaterilor disciplinare sunt descrise, în primul rând, îndatoririle magistratului, respectiv - să își exercite funcțiile ce îi sunt atribuite cu imparțialitate, corectitudine, străduință, cu hărnicie, cu discreție, cu echilibru, cu respect pentru demnitatea persoanei.

Abaterile sunt împărțite în două categorii: abateri disciplinare în exercitarea funcției și abateri disciplinare în afara exercitării funcției.

Printre abaterile disciplinare în exercitarea funcției sunt înscrise: comportamentele care, încălcând obligațiile magistratului, aduc daune injuste sau avantaje uneia dintre părți, nerespectarea cu bună știință a obligației de abținere în cazurile prevăzute de lege, intervenția nejustificată în activitatea judiciară a unui alt magistrat, încălcarea gravă a legii din cauza ignoranței sau neglijenței nescuzabile, sustragerea repetată de la îndeplinirea obligațiilor de serviciu, divulgarea, chiar și din neglijență, a unor acte procedurale confidențiale.

Abateri disciplinare în afara exercitării funcției sunt: uz de calitate de magistrat pentru a obține avantaje pentru sine sau pentru alții, asumarea de funcții extrajudiciare, fără autorizarea prevăzută de lege din partea Consiliului Superior al Magistraturii, obținerea, direct sau indirect, de împrumuturi sau îlesniri de la subiecți despre care magistratul știe că sunt implicați în cauze penale în completul sau instanța la care funcționează, participarea la asociații secrete sau ale căror principii nu sunt compatibile cu activitatea de magistrat, înscrierea sau participarea efectivă și în mod sistematic în partide politice⁷.

Sanctiunile disciplinare stabilite în sistemul în vigoare sunt următoarele⁸: mustrarea, avertismen-tul, pierderea vechimii, incapacitatea temporară de a ocupa o funcție de conducere; suspendarea din funcție între trei luni și doi ani, îndepărtarea din funcție.

Pe lângă fiecare dintre aceste sancțiuni (cu excepția avertismentului) se mai poate aplica și *sancțiunea accesorie a mutării/transferului disciplinar la o altă instanță*.

Legea stabilește criteriile de aplicare a sancțiunilor disciplinare în funcție de tipul abaterii dovedite.

Titularul acțiunii disciplinare formulate față de judecători este Ministrul Justiției.

În cazul procurorilor, titularii acțiunii disciplinare sunt ministrul justiției și Procurorul general de pe lângă Curtea de Casație.

Competența judecării cauzelor în materie disciplinară revine Secției disciplinare a Consiliului Superior al Magistraturii, formată din șase persoane dintre cele ce îl compun.

Hotărârea pronunțată poate fi atacată cu recurs la Curtea de Casație, în secțiile reunite civile.

4. Reglementarea răspunderii disciplinare a magistraților în legislația Franței

În legislația franceză, încriminarea este de ordin general⁹, faptele ce constituie abateri disciplinare fiind stabilite de jurisprudență¹⁰.

Tipurile de comportament sancționate sunt: atingerile aduse onoarei, delicateței sau demnității: relații incompatibile (de exemplu, magistrați care frecventează anumite persoane – delincvenți notorii, prostituate, toxicomani etc.), comportamentul reprensibil, nedemn (magistrații care comit infracțiuni, chiar și cele comise anterior intrării în profesie, un limbaj excesiv, fie în timpul audierilor, fie în viața privată, prin publicarea, de exemplu, a unor articole rasiste), abuzul de funcție (magistratul care se folosește de statutul său pentru a obține anumite avantaje pentru sine sau pentru alte persoane), intervențiile; lipsa de probitate, neîndeplinirea datorii care incumbă statutului de magistrat (toate obligațiile profesionale ale magistratului, cum ar fi cea de imparțialitate, de a cunoaște normele legale, obligația de diligență, carențe sau insuficiența profesională), neîndeplinirea datorii care rezultă din anumite funcții pe care le poate îndeplini un magistrat (de exemplu, nerespectarea instrucțiunilor parchetului general, a celor care incumbă judecătorilor specializați pe un anumit tip de cauze), obligația de rezervă (magistratului îi sunt interzise orice expresii sau critici de natură să aducă atingere

⁷ Op. cit. pg.49 și urm.

⁸ Op.cit. pagina 71 și urm.

⁹ Articolul 43 din Odonanța nr. 58-1270 din 22 decembrie 1958 privind statutul magistraților, modificată prin Legea organică nr. 2010-830 din 22 iulie 2010, publicată pe site-ul <http://www.legifrance.gouv.fr/>

¹⁰ Conseil Supérieur de la Magistrature – „Recueil des décisions et avis disciplinaires, publicat pe site-ul http://www.conseil-superieur-magistrature.fr/node/607?m=arborescence_des_decisions_disciplinaires_du_CSM

încrederii și respectului pe care funcția sa trebuie să le inspire justițiabililor, atâta vreme cât obligația de rezervă ce-i este impusă nu îl obligă pe acesta la conformism și nu-i aduce atingere libertății de gândire și de expresie”).

Prin Legea organică nr. 830 din 22 iulie 2010, s-a statuat că încălcarea gravă și deliberată de către magistrat a unei reguli de procedură care constituie o garanție esențială a drepturilor părților, constatată printr-o hotărâre judecătorească definitivă, atrage răspunderea disciplinară.

Sunt excluse din câmpul dreptului disciplinar: actele jurisdicționale, Consiliul Superior al Magistraturii nu poate face nici o apreciere cu privire la actele jurisdicționale ale magistratului, acestea neputând fi criticate decât prin intermediul căilor de atac prevăzute de lege și aspectele vieții private ale judecătorului, cu precizarea că pot face obiectul răspunderii disciplinare acele elemente de comportament care aduc atingere demnității funcției atunci când acestea ajung la cunoștința publicului.

În Franța există 8 (opt) niveluri de sancționare¹¹: muștrare cu mențiune în dosar, mutare din oficiu, retragerea unor funcții, interdicția de a fi numit sau desemnat în funcția de judecător unic pe o perioadă de maximum cinci ani, coborârea cu o treaptă profesională, excluderea temporară din funcție pe o perioadă maximă de un an, cu neplata totală sau parțială a retribuției, retrogradarea din funcție, scoaterea la pensie din oficiu sau acceptarea de a înceta funcțiile atunci când magistratul nu are dreptul la plata unei pensii, revocarea din funcție.

Aceste sancțiuni nu se cumulează, cu excepția mutării din oficiu, care poate însoți retragerea din unele funcții, coborârea cu o treaptă și retrogradarea.

Procedura disciplinară este de competență exclusivă a Consiliului Superior al Magistraturii, respectiv - a celor două comisii ale sale, una pentru judecători și una pentru procurori.

Comisia pentru judecători acționează ca o adevărată instanță disciplinară în ceea ce privește sancționarea judecătorilor, pe când comisia pentru procurori nu face decât să dea un aviz ministrului justiției, care are de fapt competența de a-l sancționa pe magistrat.

Procedura în cauzele disciplinare respectă principiile contradictorialității și pe cel al publicității.

5. Reglementarea răspunderii disciplinare a magistraților în legislația Germaniei

În Germania¹², măsurile disciplinare cu privire la judecători și funcționari publici se iau, în cea mai mare parte, de instanțele și parchetele celor 16 landuri ale federației. Și dreptul material care se aplică în această materie reprezintă, în cea mai mare parte, norme adoptate de către fiecare land, însă reglementările de bază cu privire la aprecierea unui comportament ca fiind abatere disciplinară și la procedura disciplinară nu diferă în punctele esențiale.

În dreptul german încrimnarea abaterilor disciplinare este una de ordin general, reținându-se că judecătorul sau procurorul comite o abatere disciplinară atunci când încalcă cu vinovăție obligațiile ce îi incumbă. Acest lucru se referă atât la comportamentul în timpul serviciului, cât și la comportamentul în afara programului de lucru. Fapta poate constitui o abatere disciplinară, dacă este de natură să afecteze prestigiul și încrederea pe care opinia publică le atribuie exercitării funcției de judecător sau procuror.

Sancțiunile disciplinare aplicabile diferă după cum judecătorii și procurorii se află în exercitarea funcției sau sunt pensionați.

Pentru judecătorii și procurorii care își exercită funcția sancțiunile sunt: avertisment, amenda care nu poate depăși indemnizația lunară a judecătorului sau a procurorului, reducerea salariului cu cel mult o cincime pe o perioadă de maximum 5 ani (pe perioada aplicării acestei sancțiuni disciplinare persoana în cauză nu poate fi promovată), plasarea într-o funcție inferioară aparținând aceleiași profesii, având o indemnizație de bază mai redusă („retrogradare”), cu consecința ca judecătorul sau procurorul să nu poată fi promovat pe o perioadă de 5 ani, excluderea.

Pentru judecătorii și funcționarii publici pensionați sancțiunile aplicabile sunt: reducerea cuantumului pensiei și - neacordarea pensiei. Pentru această din urmă sancțiune se pornește de la premisa că respectiva abatere disciplinară ar justifica

¹¹ Articolele 45 din Ordonanța nr. 58-1270 din 22 decembrie 1958 privind statutul magistraților, modificată prin Legea organică nr. 2010-830 din 22 iulie 2010.

¹² Secțiunea 26 din Legea Germană a Justiției (Deutsche Richtergesetz). De precizat faptul că în Germania răspunderea disciplinară pentru judecători și procurori nu este reglementată în mod independent nici la nivel federal și nici la nivel de Land. Pentru judecătorii federali și procurorii federali, legea aplicabilă este Legea disciplinară federală (Bundesdisziplinargesetz) privind funcționarii publici; iar pentru judecătorii și procurorii de Land se aplică legile disciplinare pentru funcționarii publici de Land.

excluderea din serviciu a unui judecător sau procuror care s-ar afla în activitate.

În ceea ce privește aplicarea sancțiunilor de precizat este faptul că numai „mustrarea” poate fi dispusă pe cale *administrativă*, după caz - de conducătorul instanței sau al parchetului (art. 64 din Legea federală). Judecătorul sau procurorul față de care s-a luat aceasta măsură poate face contestație la instanța disciplinară pentru judecători, respectiv - pentru procurori.

Conducătorii de instanțe sau parchete au și dreptul și obligația de a investiga eventualele abateri disciplinare comise de judecători sau procurorii din raza lor de competență. Dacă se ajunge la concluzia că în raport de gravitatea faptelor se impune o sancțiune mai aspră decât „mustrarea”, va fi sesizat Ministerul Justiției cu propunerea de a prelua cazul. De altfel, Ministerul Justiției are și dreptul de a iniția procedura disciplinară din proprie inițiativă, de a prelua verificările de la instanță sau parchet și de a strămuta investigațiile disciplinare de la o instanță la alta.

Celelalte măsuri disciplinare pot fi dispuse numai prin hotărâre judecătorească, pronunțată de o instanță specială disciplinară pentru judecători și procurori.

Prima instanță de judecată disciplinară pentru judecători și procurori este „Dienstgericht für Richter”, care funcționează la nivelul tribunalelor. Instanța de apel este „Dienstgerichtshof für Richter”, constituită la nivelul Curților de Apel.

Cu anumite limite, legea prevede și recursul la „Dienstgericht des Bundes”, un complet de judecată specializat, constituit la Bundesgerichtshof (Înalta Curte).

Completele de judecată în materie disciplinară sunt compuse din judecători de carieră, iar în cazurile care îi privesc pe procurori - din judecători și procurori. Legea federală prevede în art. 77 alin. (4) posibilitatea desemnării în aceste complete de judecată a unor avocați ca judecători asesori, alături de judecătorii sau procurorii de carieră.

O trăsătură comună a tuturor legislațiilor statelor membre ale Uniunii Europene este aceea de a asigura un echilibru între răspunderea disciplinară și independența magistratului.

Faptele pentru care poate fi atrasă răspunderea disciplinară nu pot viza acele elemente care țin, efectiv, de libertatea judecătorului sau a procuro-

rului de a decide în cauzele cu care este investit pentru judecare, respectiv - pentru soluționare.

Asigurarea independenței judecătorilor este impusă, cu titlu de obligație, statelor de principalele instrumente cu caracter universal și regional european.

În acest sens, amintim: Proiectul de la Bangalore al Codului de conduită judiciară - 2001 adoptat de Grupul judiciar de întărire a integrității magistraților¹³, Principiile de bază ale independenței sistemului judiciar¹⁴, Statutul Universal al Judecătorilor¹⁵, Recomandarea R (94)12 a Comitetului Miniștrilor Statelor Membre ale Consiliului Europei¹⁶, Avizul nr. 1 pct. 69 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni¹⁷.

Într-un viitor articol, ne propunem să tratăm tema raportului dintre independența judecătorului, a procurorului și răspunderea disciplinară a acestora...

¹³ Document disponibil pe site-ul www.unodc.org/pdf/corruption/bangalore/

¹⁴ Principiile de bază ale independenței sistemului judiciar (Principiile O.N.U.), adoptate prin consens la cel de-al VII-lea Congres al O.N.U. în cadrul reuniunii de la Milano din 26 august-6 septembrie 1985 și aprobate de Adunarea Generală a O.N.U. din 29 noiembrie 1985, document disponibil pe site-ul <http://www.unjr.ro/independenta-justitiei/>

¹⁵ Statutul universal al Judecătorilor, adoptat de Uniunea Internațională a Magistratilor în 1999 la Taipei, document disponibil pe <http://www.sojust.ro;>

¹⁶ Document disponibil pe site-ul www.csm1909.ro;

¹⁷ Avizul nr. 1 din 23 noiembrie 2001 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni, disponibil pe site-ul www.coe.int/legal;